

Moša OSKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

4. MAREC 1981

XXII. LETNIK

5. ŠTEVILKA

BREZPLAČNO

● KOMUNISTI OCENILI DRUŽBENO PLANIRANJE V OBČINI

Sporazumno in dogovorjeno

● DRUŽBENA SAMOZAŠČITA IN MI

Da ne bo spet prepozno

Smo sredi poglobljenih razprav kako se izboljšati naše vsakodnevno življenje, kako si zagotoviti še boljši in še srečnejši jutrišnji dan, obenem pa tudi v času, ko smo priče, da pravzaprav zelo hitro z levico podremo tisto, kar naredimo z desno. Gre za naše še vedno neodgovorno, brezbržno obnašanje in delo, bolj rečeno nedelo. Res je, da so redki primeri, ko so posledice takšnega obnašanja hujše, če mislimo pri tem na materialno škodo, ki se odrazi na mestu samem. Hudo pa je, če pogledamo širše in potem izračunamo, kako pravzaprav zaradi takih pomanjkljivosti trpimo družba kot celota.

Konkretno gre za premajhno ali skoraj nikakršno samozaščitno obnašanje vsakega posameznika, da ne rečemo kar tistega, kateremu je skrb za to pravzaprav poklic in delo. Še vse preveč je neopravičen izostanek z dela, zasebnih opravil med delovnim časom. To velja seveda tako za tiste, katerih delovni čas ni točno vezan na proizvodni proces, kot za tiste, ki včasih menijo, da se brez njih delo ustavi. Tudi kraje so še vedno prepogoste, predvsem v tistih okoljih, kjer je seveda kaj ukraši.

Pri takem razmišljanju ne gre zavreči tudi naših, povsem moških primerov, ki zgovorno pričajo, da zgornje trditve niso tako splošne, da se ne tičejo tudi nas samih. Nedavni požari, ugotovitve in najdbe miličnikov o krajih v delovnih kolektivih, odsotnosti z delovnih mest, vse to nam priča, da naš odnos do dela ni dober, da pristojni v okviru svojih zadolžitve in pooblastil ne opravljajo v redu svojih funkcij. Tudi ne spominjamo se skoraj, da bi varnost in samozaščiti posvetili kaj več besed, pa kajpak dejanj v naših delovnih okoljih, da bi se odkrito pogovorili in si razdelili naloge, predvsem pa, da bi videli, ali vemo in poznamo tisto, kar imamo napisano v naših dokumentih, kako naj se ravnamo v primerih, o katerih govorimo. Prav zadnji dogodki kažejo, da imamo tudi to področje lepo opisano, da pa žal tega vsi ne poznajo. Da je, žal, samozaščita še vedno premalo zajela širši krog ljudi.

Komentarji, ki jih slišimo na cesti, so sicer senzacionalni, kažejo pa, kako se tu in tam krade in odnaša delovni material, govore o tem, kako so pisarne in delovni obrati prazni, ljudje pa na zasebnih opravilih in tako naprej. Če pa človek povpraša prizadete, kaj hitro dobi ponavadi dva odgovora. Prvi seveda zanika take trditve, drugi pa doda še: saj je drugod še slabše. In ko nadaljuje s pogovorom pri najodgovornejših v delovnem kolektivu, potem velikokrat dobi tudi odgovor, da pravzaprav takšnim nihče nič ne more. Celo to, da je za to kriv naš sistem in preveč humani in popustljivi odnosi v njem. Takšne trditve so hudo napačne, saj naš samoupravni socialistični in demokratični sistem zahteva kvečjemu kar največje spoštovanje dogovorov in seveda tudi disciplino.

Prav bi bilo, da v slehernem okolju spoštujemo dogovorjeno tudi na tem področju, predvsem pa, da se odgovorni in zadolženi za upravljanje del in nalog nadzora, varovanja in samozaščite, kot seveda tudi direktorji s svojimi pooblastili ali predstojniki raznih služb trdno oporo na pristojnosti, ki jih imajo, in jih izvajajo. To pa bodo opravili še mnogo lažje, če bodo tudi s svojim obnašanjem in delom dobri zgled drugim, ne pa — kot se tudi včasih dogaja — obratno.

Da ne bo zopet prepozno, ko bo izbruhnil plamen ali ko bo prišlo do nesreče pri delu in bomo zopet iskali krivca vsepovsod, samo v sebi ne. AK

S sprejemom zakona o sistemu družbenega planiranja so bile ustvarjene možnosti, da se plan uveljavi kot sredstvo delavcev za zavestno upravljanje s celotno družbeno reprodukcijo za povezovanje delavcev materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti, še zlasti pa tudi kot oblika združevanja dela in sredstev, kot oblika vzpostavljanja dohodkovnih odnosov in kot instrument za stabilnejše gospodarjenje. Funkcija plana kot instrumenta razvoja politike pa se izraža skozi načelo sočasnega in načelo kontinuiranega planiranja.

Seveda pa zakon ne more samo po sebi zagotoviti tudi resničnih sprememb v družbenoekonomskih odnosih, ki nastajajo v procesih samoupravnega planiranja. Nujna in nenadomestljiva je vloga zavestnega vplivanja subjektivnega dejavnika na vseh ravneh. Občinska organizacija ZK je planiranj v zadnjih letih posvečala veliko pozornost. Na sejah občinske konference, komiteja, posvetih s sekretarji osnovnih organizacij, aktivnih neposrednih proizvajalcev in aktivnih individualnih poslovalnih organov smo stalno preverjali in ocenjevali stanje v zvezi s planiranjem in planskimi dokumenti. Občinska konferenca je še pri planskih dokumentih za preteklo srednjeročno obdobje večkrat konkretno zadolžila vse osnovne

organizacije ZK, da v svojih sredinah spodbudijo sprejem ustreznih ukrepov za pospešitev izdelave planov in opredelijo odgovornost za uveljavljanje sistema samoupravnega družbenega planiranja. Kljub takšnim sprejetim sklepom nam ni v celoti uspelo, da bi za preteklo srednjeročno obdobje vsi subjekti imeli izdelane vse potrebne in ustrezne planske dokumente.

PRAVOČASNOST — POMEMBNA ZAHTEVA PLANIRANJA

Izhajajoč iz teh izkušenj je občinska konferenca že v prvi polovici leta 1979 opozorila vse osnovne organizacije ZK pri nosilcih planiranja, da so dolžne zagotoviti pravočasnost priprave srednjeročnih planov.

Nadaljevanje na 4. strani

SKUPNO ZASEDANJE ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

DRUŽBENI PLAN OBČINE SPREJET

Delegati zborov občinske skupščine so na skupnem zasedanju 25. februarja obravnavali vrsto pomembnih zadev. Kot osrednje točke velja omeniti obravnavo predlogov družbenega plana občine Ljubljana Moste-Polje in mesta Ljubljana za obdobje 1981—1985 ter predlog dogovora o skupnih temeljnih planov udeležencev ljubljanskega območja za obdobje 1981—1985.

Družbeni plan občine in mesta so že pred obravnavo na zasedanju zborov občinske skupščine obravnavali občinske družbenopolitične organizacije, svet za družbenogospodarske odnose in družbeno planiranje, izvršni svet občinske skupščine in samoupravne interesne skupnosti ter ga podprli.

Od decembra lani, ko so delegati obravnavali osnutek družbenega plana, je bilo opravljeno veliko usklajevalnega dela in v predlogu družbenega plana so bile vse zadeve usklajene. Omeniti velja, da so v družbenem planu uzakonjene samo zadeve in investicije, ki so jasne. Želja plan ne vsebuje.

Delegati so v razpravi imeli nekaj pripomb predvsem glede trgovine,

komunalnega gospodarstva, prometa in družbenih dejavnosti. Opozorili so tudi, da je v planu izpuščeno poglavje o informiranju, ki je v dogovoru o temeljnih družbenega plana občine vendarle opredeljeno. Delegat HK Kolinske je predlagal, da velja v poglavje o temeljnih razvoja gospodarskih dejavnosti in v predlog družbenega plana mesta Ljubljana zapisati tudi zadolžitev HP Kolinske kot nosilke gradnje tovarne pripravljene in polpripravljene hrane, ki da naj skupaj s koordinacijskim odborom za gradnjo tovarne pošče tudi nove oblike sodelovanja pri financiranju — prek konzorcija — s trajnimi dohodkovnimi odnosi med primerno kmetijsko proizvodnjo, predelavo in končnimi porabniki.

Nadaljevanje na 4. strani

● S SEJE PREDSEDSTVA OK ISZDL

TELEFONSKI PRIKLJUČKI BODO

Sredi februarja se je sestalo predsedstvo OK SZDL naše občine. Obravnavalo je več zadev, med drugim tudi nadaljnjo gradnjo ptt omrežja v občini, okvirni delovni načrt občinske skupščine in izvršnega sveta, osnutek odloka o proračunu občine, ocenilo pa je tudi javno razpravo o osnutkih dopolnilnih ustave SFRJ in ustave SR Slovenije ter razprave glede osnutka sprememb in dopolnitev statuta mesta Ljubljane in naše občine.

Ker naše krajeane v teh dneh zelo vznemirjajo obljubljeni telefonski priključki, je o njih razpravljalo tudi predsedstvo OK SZDL. Rok za podpis samoupravnega sporazuma, pa tudi za plačilo obrokev je namreč že potekel. Vendar pa so na območno SIS za ptt promet prijave prihajale do 21. januarja letos, čeprav je rok potekel že 12. decembra lani. Na območni SIS za ptt promet so pričakovali, da bo prijaviteljev okoli osem tisoč, zgodilo pa se je, da jih je za polovico manj. To pa pomeni seveda tudi precej manj denarja, kot so načrtovali.

Zakaj se v krajevnih skupnostih manjše zanimanje za telefone, kot je bilo pričakovati, na seji seveda ni bilo mogoče ugotoviti. Člani predsedstva so menili, da bi bilo vzrokov lahko več. Morda akcija ni bila izpeljana najbolje ali pa so v krajevnih skupnostih previsoko ocenili število tistih, ki se zanimajo za telefonske priključke. Morda je bil vzrok slabšemu odzivu tudi visoka cena priključka, saj se je telefonu lažje odreči kot marsikateri drugi stvari. Ali pa podjetje za ptt promet in območna SIS za ptt promet nista več tako zainteresirana za podpis tega samoupravnega sporazuma?

Demonstracija Ljubljancank za izpustitev slovenskih ljudi iz italijanskih koncentracijskih taborišč pred škofijo junija 1943 (Vladimir Lakovič, olje, 1953)

● PRED DNEVOM ŽENA

To je bilo leta 1943

Letošnje jubilejno leto nas spodbuja, da ob dnevu žena intenzivneje obudimo spomine tudi na žene, dekleta, matere, ki so se bojevale proti okupatorju, četudi ne vedno s puško v roki. Ena izmed njih je bila tudi Ada Krivic, predvojna komunistka, med vojno članica OK KPS in SNP. Ko smo jo naprosili za pogovor, ji je spomin takoj segel še v predvojna, njena študentska leta v Ljubljani, na tabore v Adlešičih v Beli krajini in v Gornji Kapli na Kozjaku, pa v delo za ilegalce in njihove družine v okupirani Ljubljani.... Spominja se je »božične racije« 1942-43 in februarске manifestacije l. 1943 pred belgijsko kasarno.

»Marca 1943 smo žene ponovno protestirale, to pot na današnjem Trgu osvoboditve. Tudi tedaj demonstracije niso kdo ve koliko zalegle in 21. junija 1943 smo se ponovno organizirale. Ker nismo uspeli pri Italijanih, smo se napotile proti škofiji. Toda tudi tam nas je čakalo še večje razočaranje. Škof nas ni hotel niti sprejeti. Poslal je po gasilce, ki so nas z močnimi curki vode pregnali izpred škofije.

Za 1. avgust pa smo se člani okrožnega komiteja KPS in okrožnega odbora OF dogovorili, da organiziramo demonstracije pred sodiščem. Zadolženi smo bili Zima Vrščaj, Leopold Krese-Još, Franc Kimovec-Ziga in jaz. Dogovorili smo se, da se zberemo v manjših skupinah, ob 10 uri pa da se dobimo pred sodnijo. Zjutraj dogovorjenega dne so italijanski lepaki sporočili, da je prepovedano zbiranje v skupine več kot treh ljudi, sicer da bodo streljali. Ali naj odpovemo demonstracije? Ne! Vse je bilo pripravljeno in odšli smo na določena mesta ter skupaj z drugimi ljubljancami odšli pred sodišče. Tega so Italijani zastražili, pripeljali so celo oklepna vozila. Mnogi, ki se je začela zbirati z vseh strani, je tem vozilom onemogočila gibanje. Vzklikali smo gesla »Dol s fašizmom!« »Spustite politične zapornike!« V zaporih so začeli peti Internacionalo in desetisočgava množica jim je pritegnila. Skupaj smo zapeli še Hej Slovani in druge slovenske pesmi. Čeprav Italijani niso streljali na nas in je bilo čuti, da marsikdo od njih simpatizira z nami, so nas z bajoneti in oklepni vozili začeli odganjati izpred sodnje. Vsa množica je odšla do vojaške komande, ki pa je bila zastražena in v manjših skupinah smo se začeli razhajati. Kolikor se spominjam, so tedaj nekaj ljudi zaprli, toda uspeh te manifestacije med ljudmi ni bil zato nič manjši.

Manifestacija 1. avgusta je bila najbolj množična od približno dvajsetih, kolikor jih je bilo vseh skupaj. Med njimi naj omenim tudi komemoracijo 31. avgusta 1943 ob obletnici smrti Vide Pregarc, ko smo žene in mladina okrasili grobove tistih, ki jih je pobil okupator. Vidin grob je bil dobesedno prekrit s cvetjem.

To je bilo leta 1943, ko smo predvsem žene s svojim pogumom, zaupanjem v OF in ne glede na starost ali poklic naredile življenjski izpit,« je zaključila Ada Krivic.

TATJANA K.

Vsem borkam,
delavkam, občankam
iskrene čestitke
za 8. marec!

● MITJA RIBIČIČ V GRADISU

V torek, 17. februarja je delovno organizacijo GIP Gradis obiskal predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič. Zanimal se je za položaj slovenskega gradbeništva, za cene stanovanj in za produktivnost v Gradisu in gradbeništvo nasploh. Poudaril je pomen organiziranja nastopa naših gradbenih delovnih organizacij v tujini, ki bo ob omejenih investicijah doma postal vse pomembnejši vir za doseganje planskih nalog in dohodka. Tovariš Ribičič se je zanimal tudi za notranje rezerve v gradbeništvu in za to, kako se je le-to vključilo v stabilizacijska prizadevanja ob potrebi po večjem številu novih stanovanj. Da je tudi kultura sestavni del življenja gradbenikov, se je tovariš Ribičič prepričal ob ogledu likovne razstave, ki je bila prav tedaj odprta v Gradisu. Na sliki: Mitja Ribičič v pogovoru z glavnim direktorjem Gradisa Sašo Skuljem.

(Besedilo in slika: CVETO PAVLIN)